

§ 60

Dnr 2019/00212

Plan för hantering av extraordinära händelser, krisledningsplan

Kommunstyrelsens beslut

Plan för hantering av extraordinära händelser, krisledningsplan, antas.

Ärendebeskrivning

De ska för varje mandatperiod fastställas en plan för hantering av extraordinära händelser. Med en extraordinär händelse menas ett tillstånd eller en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande fara för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller där händelsen kräver stora kommunala resurser för att kunna hanteras. Det inträffade kräver dessutom skyndsamma insatser.

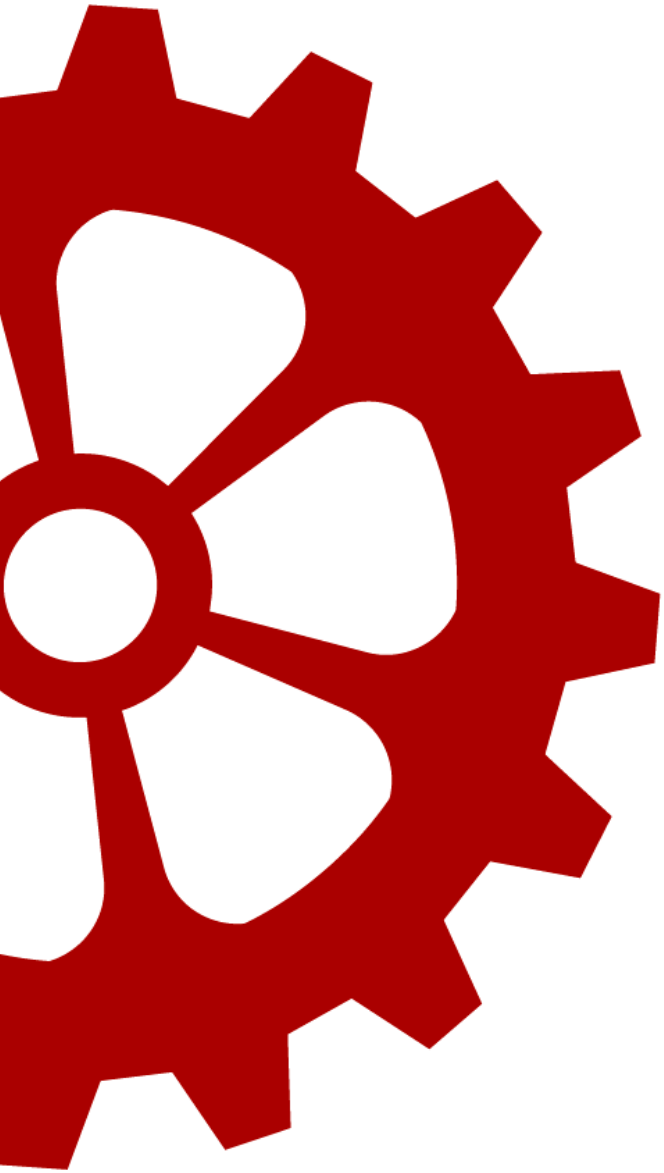
Med en oönskad händelse menas en annan allvarlig händelse som påverkar hela eller delar av en kommunal förvaltning på så sätt att det kan krävas stödfunktioner från centralt håll.

När en allvarlig händelse inträffar måste det finnas en handlingsberedskap för att snarast kunna hantera händelsen och mildra de negativa effekterna av det inträffade.

I en händelses inledningsskede då det kan råda stor osäkerhet om vad som hänt och vad som behöver göras, ställs stora krav på främst funktionerna ledning, samordning och information. Medborgarna har förväntningar på att kommunen/samhället har kapacitet och förmåga att ge den hjälp som behövs och bidra till att konsekvenserna blir så små som möjligt.

Av Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap framgår att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid.

_____

KRISLEDNINGSPLAN
Plan för ledning och samordning
vid extraordinär händelse

SMEDJEBACKEN
Smedjebackens kommun

Innehållsförteckning

INLEDNING.....	3
SYFTE OCH MÅL.....	4
SÄKERHETSSKYDD	4
KRISHANTERING.....	4
POSOM.....	5
FRIVILLIGA RESURSGRUPPER	5
RISKER	5
KOMMUNENS LEDNING.....	6
SAMMANKALLANDE AV LEDNINGSORGANISATIONEN.....	6
DELEGATIONER/REGLEMENTE.....	7
KRISLEDNINGSNÄMNDENS OCH Krisledningsstabens UPPGIFTER.....	7
LEDNING UNDER HÖJD BEREDSKAP	9
REVIDERING	9
ÖVNING/UTBILDNING.....	9

Bilagor

- Bilaga 1 Ledningsplan vid extraordinär händelse i fred samt vid höjd beredskap
- Bilaga 2 Stabsfunktioner vid extraordinär händelse i fred samt vid höjd beredskap
- Bilaga 3 Åtgärdsplan för uppstart av stabsarbete

INLEDNING

När en allvarlig händelse inträffar måste det finnas en handlingsberedskap för att snarast kunna hantera händelsen och mildra de negativa effekterna av det inträffade.

I en händelses inledningsskede då det kan råda stor osäkerhet om vad som hänt och vad som behöver göras, ställs stora krav på främst funktionerna ledning, samordning och information. Medborgarna har förväntningar på att kommunen/samhället har kapacitet och förmåga att ge den hjälp som behövs och bidra till att konsekvenserna blir så små som möjligt.

Av Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap framgår att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid.

De ska för varje mandatperiod fastställas en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Med en extraordinär händelse menas ett tillstånd eller en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande fara för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller där händelsen kräver stora kommunala resurser för att kunna hanteras. Det inträffade kräver dessutom skyndsamma insatser.

Med en oönskad händelse menas en annan allvarlig händelse som påverkar hela eller delar av en kommunal förvaltning på så sätt att det kan krävas stödfunktioner från centralt håll.

Exempel på situationer som kan betraktas som en extraordinär händelse

- Om omfattande hot mot mänskliga värden, egendomar och miljö föreligger.
- Akut behov av beslut, som inte har kunnat förutses och inte kan tillgodoses av ordinarie organisation.
- Flera verksamhetsområden berörs samtidigt.
- Stort behov av att samordning av kommunens åtgärder måste ske.
- När stort informationsbehov föreligger.
- Stort samverkansbehov med andra organisationer (statliga myndigheter, andra kommuner, landsting, trossamfund, företag och frivilligorganisationer) föreligger.

SYFTE OCH MÅL

Syftet med planen är att kunna leda kommunens verksamheter vid större olyckshändelser, extraordinära händelser, svåra påfrestningar eller vid höjd beredskap. Målet med det nya krishanteringssystemet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga kriser i samhället. Det har tydligt framhållits att planläggning och andra förberedelser för att möta en vidgad hotbild måste ha ett sammanhang från fred över kriser till krig. Samhällets säkerhet och beredskap är primärt en nationell angelägenhet som omfattar händelser med låg osannolikhet och stora konsekvenser.

SÄKERHETSSKYDD

Kommunen ska tillse att det inom dess verksamhetsområde finns ett tillfredsställande säkerhetsskydd för uppgifter och förhållanden av betydelse för rikets säkerhet.

KRISHANTERING

Krisledningsplanen ska bygga på ett underifrånperspektiv, det vill säga att utgångspunkten är de åtgärder som vidtas i den normala fredsverksamheten varefter kompletterande åtgärder vidtas för beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred samt för att motstå ett krig. Det ska vara ett robust system som ska kunna fungera i ett sammanhang från fred över kriser till krig (helhetssynen). Dessutom bygger det nya systemet på tre ytterligare principer:

Ansvarsprincipen som innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer.

Likhetsprincipen vilken innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt som möjligt ska överensstämma i fred, kris och krig.

Närhetsprincipen slutligen innebär att kriser ska hanteras på lägsta möjliga nivå i samhället. Det nya krishanteringssystemet måste således byggas utifrån ett fredstida grundperspektiv och kunna fungera oavsett händelseförlopp samt skapa robusthet och förtroende i hela hotskalan.

POSOM

Smedjebacken har sedan flera år en kommunalt samordnad grupp med ledningsuppdrag för socialt och psykiskt omhändertagande av oskadade och anhöriga vid större olyckor och extraordinära händelser som sker inom eller utanför kommunen, POSOM- krisstöd. I dess ledningsgrupp ingår personal från kyrkan, polisen, räddningstjänsten, primärvården och kommunen. Utöver dessa finns stödpersoner i Smedjebacken och Söderbärke som kan aktiveras vid en krishändelse.

FRIVILLIGA RESURSGRUPPER

I Smedjebacken finns det sedan 2014 en frivillig resursgrupp (FRG). Det lokala civilförsvarsförbundet ansvarar för verksamheten och har avtal med Smedjebackens kommun. Det är angeläget att kommunen och invånarna har beredskap för olika påfrestningar i fred och kris. Som en del av en sådan målsättning, måste invånarnas förmåga höjas för att själv kunna klara olika påfrestningar och ge stöd och hjälp åt andra som bor och vistas i kommunen. Vid en extra ordinär händelse kan kommunen komma att behöva resurser som förstärker och kompletterar de resurser som finns för händelser av normal karaktär.

RISKER

Smedjebackens kommun har valt att prioritera följande typrisker: Utöver de ”vanliga” skadehändelserna som t.ex. bränder och trafikolyckor förekommer riskobjekt av annat slag, t.ex. farligt godsolyckor på väg och järnväg. En olycka med kemikalieutsläpp vid någon av kommunens vattentäkter kan få mycket allvarliga konsekvenser. Följande riskområden har ansetts särskilt viktiga att belysa:

Identifierade typrisker i urval

Nedan presenteras en översiktlig lista över samhällsviktiga verksamheter identifierade i Smedjebackens kommun. (utan inbördes rangordning)

- Elförsörjning
- Dricksvattenförsörjning
- Transport av farligt gods
- Skogsbrand
- Storbrand
- Kemikalieanläggningar
- Elektroniska kommunikationer
- Extremt väder
- Översvämning
- Sociala risker
- Övriga olyckor

KOMMUNENS LEDNING

I kommunen ska det finnas en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser. I Smedjebackens kommun har kommunfullmäktige beslutat att kommunstyrelsens AU (arbetsutskott) även ska utgöra krisledningsnämnd. De uppgifter som krisledningsnämnden har att fullgöra framgår av nämndens reglemente, som baseras på lagen om extraordinära händelser i fredstid.

Krisledningsnämnden får i samband med en extraordinär händelse, inom ramen för sitt reglemente, överta beslutanderätt i den omfattning som anses nödvändigt med hänsyn till just denna extraordinära händelsens omfattning och art. Det är viktigt att man skapar former för informationsredovisningen från krisledningsnämnden till fullmäktige. Enligt lagen om civilt försvar ska kommunstyrelsen under höjd beredskap ansvara för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Krisledningsnämnd

Kommunstyrelsens AU

Strategisk Krisledning

Kommunchef

Krisledningsstab:

Stabschef/stf stabschef

Räddningschef

Miljöinspektör

Informationsansvarig

Teknisk chef

Säkerhetschef

Stödfunktioner till krisledningsstaben:

Stf räddningschef

IT-chef

Kommunsekreterare

Förvaltningschefer

HR-chef

Kostchef

GIS-Ingenjör

Chefer kommunala bolag (leder vid behov från respektive verksamhet)

Externa Resurser:

Elnätschef

Va-chef

Kommunikatörer kommunala bolag

Till ledningsorganisationen knyts efter behov andra nämndsordförande, ordförande/VD i kommunala bolag, specialister från olika verksamhetsområden och liknande. För att uppnå en uthållig organisation ska varje ledamot i såväl krisledningsnämnden som beredningsgruppen ha minst en personlig ersättare.

SAMMANKALLANDE AV LEDNINGSORGANISATIONEN

Ordföranden i krisledningsnämnden eller, om han/hon har förhinder, vice ordföranden bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion.

Var och en av ledamöterna i krisledningsnämnden och beredningsgruppen har dock rätt att sammankalla ledningsorganisationen när denne uppmärksammat förhållanden som kan anses påkalla att gruppen träder i aktion.

DELEGATIONER/REGLEMENTE

Utöver de bestämmelser i lagen om extraordinära händelser i fredstid som reglerar krisledningsnämndens verksamhet ska kommunallagens bestämmelser tillämpas. I de allra flesta fall kan kriser hanteras inom ramen för den normala organisationen. Kommunfullmäktige ska fastställa reglemente för kommunens nämnder, där ingår även krisledningsnämnden. De uppgifter som krisledningsnämnden har att fullgöra, framgår av nämndens reglemente. Reglementet för krisledningsnämnden ska ange vilka verksamhetsområden som nämnden får överta från andra nämnder. Ordföranden (vice ordföranden) får också besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska emellertid snarast anmälas till nämnden, det vill säga så snart nämnden samlats.

KRISLEDNINGSNÄMNDENS OCH KRISLEDNINGSTABENS UPPGIFTER

Krisledningsnämnd

Uppgifter

Krisledningsnämnden svarar för kommunens normativa ledning. Det innebär att krisledningsnämnden ska:

- ta ställning till den aktuella situationen och de omedelbara och långsiktiga konsekvenserna
- fastställa kommunens roll och ansvar i den aktuella situationen
- ange övergripande inriktning för krishanteringen
- företräda kommunen utåt och mot kommuninvånarna
- besluta i principiella frågor
- besluta om förändringar i servicenivåer samt
- besluta i ekonomiska frågor

Strategisk krisledning samt krisledningsstab

Uppgifter

Fastställa övergripande mål och direktiv för krisledningsorganisationens arbete, genom att:

- göra prioriteringar och fördela resurser
- lämna sammanställd lägesinformation till krisledningsnämnden
- bereda ärenden och ta fram beslutsunderlag åt krisledningsnämnden
- omsätta krisledningsnämndens riktlinjer och beslut till anvisningar för stabsarbete och operativa insatser
- samverka och samråda med externa aktörer

Lokaler

Krisledningsnämnden och beredningsgruppen ska i första hand verka i förvaltningshusets lokaler där telefonväxel och upplysningscentral är lokaliserad, här finns tillgång till reservkraft. Krisledningsnämnden lokaliseras till sammanträdesrum 1, och krisledningsstaben till Flogbergssrummet där det finns tillgång till Rakel, datauppkoppling, dokumentationsmaterial, osv. Räddningstjänstens lokaler kommer att fungera som reservledningsplats, som även är utrustad med reservkraft.

Krisledningsstab

Smedjebackens kommuns krisledningsarbete följer MSB:s vägledning Samverkan och Ledning, ” Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning vid samhällsstörningar ” ,samt av Länsstyrelsen i Dalarna framtagna plan ” Krishantering i Dalarnas län.

Till stöd för krisledningsnämnden och den strategiska krisledningen finns en krisledningsstab. Krisledningsstabens arbete leds av en stabschef. Krisledningsstaben stödjer den strategiska krisledningen med samordningsuppgifter och beredning av ärenden vid en kris. Krisledningsstaben sammanställer och uppdaterar kommunens lägesbild, analyserar situationen och utformar beslutsunderlag, planerar och leder informationsaktiviteter för avrapportering till den strategiska krisledningen.

Krisledningsstaben är ett hjälpmedel, ett stöd för krisledningsnämnden. Den ska avlasta nämnden genom att bland annat följa händelseutvecklingen, ta fram genomtänkta beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter och sköta praktiska göromål. Staben kan även vara ett stöd för omgivningen och organisationen, genom att den samlar och sprider information, och genom att dess medlemmar fungerar som experter. Staben sätts samman av medarbetare och experter som behövs för den aktuella situationen. Det innebär att staben i vissa situationer kan bestå av ett fåtal medlemmar och i andra situationer växa till en stor arbetsgrupp. Det innebär även att staben kan ha olika uppgifter och fokus i olika situationer, beroende av vad beslutsfattaren behöver hjälp med. Staben måste organiseras och anpassas efter hur beslutsfattaren vill använda staben. Staben kan bestå av berörd förvaltningschef samt personer med nyckelkompetens som efterfrågas. I staben kan även ingå stödfunktioner till staben samt övriga stabsresurser.

Krisledningsstabens olika funktioner består av:

- Stabschef
- Dokumentation
- Samverkan externt-Omvärldsbevakning-Analys
- Logistik-Material-Samband
- Information
- HR-Personalfrågor

Krisledningsstabens arbete beskrivs i av kommunen framtagna pärmar för uppstart av stabsarbete. Pärmar finns placerade hos kommunchef, säkerhetschef samt i Flogbergssrummet.

LEDNING UNDER HÖJD BEREDSKAP

Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap

Vid höjd beredskap skall kommuner och landsting vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena skall kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av det civila försvaret under höjd beredskap. I lagen om civilt försvar stadgas att kommunerna ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Av förordningen om civilt försvar framgår dessutom att varje kommun ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Av planerna ska framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

I de dokument som ligger till grund för det nya nationella krishanteringssystemet framhålls vikten av ett underifrånsperspektiv. För att skapa ett helhetsperspektiv över hela skalan av händelser är det naturligt att skapa ett system med robusthet som kan användas vid fredstida kriser men som också kan utnyttjas vid höjd beredskap och krig. Det ska byggas i fred det som ska användas i krig.

REVIDERING

När förhållanden och omständigheter väsentligt ändras i förhållande till föreliggande ledningsplan ska denna revideras. En översyn av planen ska ske inför varje mandatperiod. Ansvarig för att detta sker är krisledningsnämndens ordförande.

ÖVNING/UTBILDNING

Krisledningsnämnd samt krisledningsstaben ska övas och utbildas minst en gång per mandatperiod. Övnings- och utbildningsintervaller styrs av kommunen framtaget styrdokument till Risk och Sårbarhetsanalysen. Vid nyanställning och liknande kan det uppkomma ytterligare behov av utbildning och övning.

Kommunal beredskap

1. LEDNINGSPLAN VID EXTRA ORDINÄRA HÄNDELSER I FRED SAMT HÖJD BEREDSKAP ENLIGT LAG (2006:544) OM KOMMUNERS OCH LANDSTINGS ÅTGÄRDER INFÖR OCH VID EXTRAORDINÄRA HÄNDELSER I FREDSTID OCH HÖJD BEREDSKAP.

Kommunstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet vid höjd beredskap på lokal nivå och leder kommunens verksamhet under kriser i fredstid. Enligt Lag 2006:544 3 kap 2 §.

Vid extraordinära händelser, då normala resurser är otillräckliga för att säkerställa samhällets basfunktioner, utgör Krisledningsnämnden kommunens högsta ledning. Nämndens uppgift är att snabbt etablera en självständig kommunal ledning, eller vid räddningstjänst tillsammans med denna.

KRISLEDNINGSNÄMND

Arbetet inriktas på övergripande och strategisk karaktär.

Vid en extraordinär händelse är det kommunens arbetsutskott (AU) som är Krisledningsnämnd. Kommunens arbetsutskott (AU) består av 5 politiker samt 5 ersättare.

Vid höjd beredskap är det Kommunstyrelsen som träder in och är krisledningsnämnd. Kommunstyrelsen består av 13 politiker och 13 ersättare

KRISLEDNINGSSTABEN

Operativ ledning av verksamheten

Ett antal tjänstemän som utsetts i särskild ordning för att ansvara för beredning och verkställighet av beslut vid en särskild händelse i kommunen. Krisledningsstaben ansvarar även för beslutsunderlag till Krisledningsnämnden, dokumentation samt uppföljning.

Strategisk krisledning

Kommunchef

Krisledningsstab

Stabschef/Stf stabschef

Säkerhetschef

Räddningschef

Informationsansvarig

Tekniskchef

Förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bilaga 2

2. STABSFUNKTIONER VID EXTRAORDINÄR HÄNDELSE SAMT VID HÖJD BEREDSKAP

Krisledningsstaben

Befattning

Arbetsuppgifter

Strategisk Krisledning

Kommunchef

Sammanställande, bemanning.

Krisledningsstaben

Stabschef/Stf stabschef

Leda och fördela arbetet i staben

Säkerhetschef

Ta fram beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter.

Räddningschef

Ta fram beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter.

Informationsansvarig

Ta fram beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter.

Teknisk chef

Ta fram beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter.

Förv.chef samhällsbyggnadsförv.

Ta fram beslutsunderlag, omsätta beslut i arbetsuppgifter.

3. STABSFUNKTIONER VID EXTRAORDINÄR HÄNDELSE SAMT VID HÖJD BEREDSKAP

Stödfunktioner till krisledningsstaben

Befattning	Uppgift
Stf Räddningschef	Samband Rakel, Wis
IT chef	Datakommunikation
Kommunsekreterare	Dokumentation, telefoni
Förvaltningschef Familje-och utbildning	Samordna resurser, kontakter
Förvaltningschef Omsorgen	Samordna resurser, kontakter
Verksamhetschef Individ-och familjeomsorg	Samordna resurser, kontakter
Kommunikatör	Information, externt-internt
Växeltelefonister	Kommunikation telefoni
HR chef	Personalfrågor, resurser
Kostchef	Mat, utspisning, resurser
GIS-Ingenjör	Kartor och underlag
VD Bärkehus, SEAB och SENAB*	Specialkompetens, kontakter
VD WBAB*	Specialkompetens, kontakter

*Leder vid behov arbetet internt på respektive arbetsplats.

Externa stabsresurser

Befattning	Uppgift
Elnätschef SENAB	Specialkompetens, kontakter
VA chef WBAB	Specialkompetens, kontakter
Kommunikatör SEAB/Bärkehus	Information, externt-internt
Kommunikatör WBAB	Information, externt-internt

Leder arbetet internt från respektive arbetsplats

Ledningsplatser

Ledningscentral	Förvaltningshuset i Smedjebacken
Reserv ledningsplats	Räddningstjänsten Smedjebacken
Övrigt	Efter omständigheterna lämplig plats

Bilaga 3

ÅTGÄRDSPLAN FÖR UPPSTART AV STABSARBETE

1. Skapa en lägesbild av händelsen

- Vilka fakta har vi?
- Vad kan vi anta?

2. Genomför en första stabsorientering

(Bestäm tid för nästa stabsorientering)

3. Skapa en målbild utifrån händelsen

- Vilka mål har vi utifrån händelsen
- Skapa en målbild på lång och kort sikt

4. Vilka åtgärder behöver vidtagas?

- **Prioritera i:**
- Nödvändigt
- Angeläget
- Önskvärt

5. Upprätta en arbetsplan för händelsen

- Vad ska vi göra?
- Vem ska göra det?
- När ska det göras?
- Hur ska det återkopplas?

6. Gör en omfallsplan om läget skulle förändras

- **Om** händelsen förändras
- **Vad** gör vi då?

7. Resurser och resursbehov

- Vilka resurser har vi?
- Vilka resurser behöver vi skapa?

8. Informationsplan

- **Hur** får vi ut information gällande händelsen?
- Vad ska informeras? (Lägesbild, skadeläge mm)
- Vem ska få informationen?
- När ska informationen lämnas?
- Hur sker informationen? (ex. presskonferans)

9. Aktiv informationsinhämtning

- Vilka informationsbehov har vi?
- Hos vem ska vi söka information?
- När ska inhämtningen ske?

- Hur sker informationsinhämtningen? (ex. skriftligt/muntligt)

10. Stor stabsorientering

- Informera om gällande läge
- Redovisning av funktionernas verksamhet, resurser och personalläge
- Åtgärder och beslut
- Fortsatt inriktning
- *BESTÄM TID FÖR NÄSTA STABSORIENTERING*

Krisledningsstaben följer framtagen pärm ”uppstart av stab”. Pärmar är placerade i kommunchefens kontor, stabschefens kontor samt i Flogbergssrummet som är stabslokal vid en krishändelse.